

„OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3 W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM”

**AKTUALIZACJA ANALIZY UWARUNKOWAŃ,
PRZEPROWADZONA NA PODSTAWIE M.IN.: ODSETKA DZIECI
OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁÓBKACH, LICZBY DZIECI W
ŻŁÓBKACH I KLUBACH DZIECIĘCYCH W WIEKU DO LAT 3,
ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH W DOSTĘPIE DO MIEJSC
OPIEKI ORAZ POTENCJAŁU I PROGNOZ
DEMOGRAFICZNYCH W PODZIALE NA GMINY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

Dokument opracowany na potrzeby realizacji Regionalnego Programu
Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Kielce, GRUDZIEŃ 2018

Obserwatorium Rozwoju
Regionalnego
Departament Polityki
Regionalnej
Urząd Marszałkowski
Województwa
Świętokrzyskiego

Spis treści

WSTĘP.....	3
1.OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3 W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH.....	4
2. OCENA ZAPOTRZEBOWANIA.....	6
2.1 Ocena zapotrzebowania według danych pozyskanych z GUS (BDL).....	6
2.2Ocena zapotrzebowania według danych pozyskanych z emp@tii.....	14
2.3 Realizacja projektu „Maluch” w 2018 roku.....	23
WNIOSKI.....	26
BIBLIOGRAFIA.....	29

WSTĘP

W dniu 4 lutego 2011 roku uchwalona została *Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (Dz.U. 2011 Nr 45 poz.235). W myśl art. 2 *ustawy* opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianie. W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna. Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia. W przypadku, gdy dziecko, które ukończyło 3 rok życia umieszczone jest w żłobku lub klubie dziecięcym albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, rodzice tego dziecka są zobowiązani do złożenia podmiotowi prowadzącemu opiekę, oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym.

Zgodnie z art. 8 *ustawy*, żłobki i kluby dziecięce mogą tworzyć i prowadzić gminy, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W myśl art. 7 *ustawy*, opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia, natomiast opieka w klubie dziecięcym od ukończenia 1 roku życia.

W żłobku, zgodnie z art. 12 *ustawy* opieka sprawowana nad dziećmi przez opiekuna odbywa się w wymiarze do 10 godzin dziennie względem każdego dziecka.

Żłobkiem lub klubem dziecięcym w rozumieniu *ustawy z dnia 4 lutego 2011 o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (Dz.U. 2011 Nr 45 poz.235) jest każda jednostka organizacyjna, która wykonuje następujące zadania określone w artykule 10:

1. Zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
2. Zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
3. Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka¹.

¹Ustawa z dnia 4 lutego 2011 o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2011 Nr 45 poz.235).

1. OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3 W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH

Opieka nad dziećmi do lat 3 wpisuje się w prowadzenie pomyślnej polityki prorodzinnej. Jest ona wsparciem dla młodych rodziców w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi.

W dokumencie **Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**, potrzeba opieki nad dziećmi została zaakcentowana w ramach Priorytetu *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną*. Priorytet ten oznacza wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, zwalczanie ubóstwa oraz modernizowanie rynków pracy, systemów szkoleń i ochrony socjalnej, aby pomóc ludziom przewidywać zmiany i radzić sobie z nimi oraz móc budować spójne społeczeństwo. Realizacja tego priorytetu będzie wymagać modernizacji i wzmocnienia roli polityki w obszarze zatrudnienia, edukacji i szkolenia oraz systemów ochrony socjalnej poprzez zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenie strukturalnego bezrobocia, jak również zwiększenie poczucia odpowiedzialności społecznej w sektorze biznesu. Pod tym względem duże znaczenie ma zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi i innymi osobami pozostającymi na utrzymaniu osób pracujących. Najważniejszym elementem będzie stosowanie modelu elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (*flexicurity*) oraz umożliwienie ludziom zdobywania nowych umiejętności w celu przystosowania się do nowych warunków i na wypadek ewentualnych zmian w karierze zawodowej².

Komisja Europejska przewiduje działania w ramach *Rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*³, które mają na celu:

- zrealizować własne ścieżki w zakresie *flexicurity* zgodnie z uzgodnieniami Rady Europejskiej, aby zmniejszyć segmentację rynku oraz ułatwić zmianę i pogodzenie życia zawodowego i rodzinnego;
- wspierać nowe sposoby utrzymania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, wspierać aktywność osób starszych oraz zwiększyć równouprawnienie płci.

Działania związane z zatrzymaniem młodych, wykształconych ludzi w regionie, którzy posiadają rodziny, ułatwiających łączenie ról rodzinnych i zawodowych poprzez poprawę systemu opieki nad dziećmi ujęte zostały w regionalnym dokumencie **-Strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020** w ramach celu strategicznego 3. *Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki*, podcelu 3.1 *Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego, czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości*. Zapisy Strategii wskazują na konieczność

²Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

³Tamże

intensyfikacji działań kierowanych przede wszystkim do rodzin, uwzględniające m.in. tworzenie nowych oraz wsparcie istniejących miejsc pracy, poprawę systemu edukacji i opieki nad dziećmi oraz rozwój usług dla ludzi starszych⁴.

W dokumencie **Umowa partnerstwa, Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020, w ramach celu tematycznego 9 (CT 9) *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*** umowa przewiduje, że działania finansowane ze środków EFRR zostaną m.in. przeznaczone na wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych oraz działania na rzecz zwiększania liczby miejsc w istniejących instytucjach (realizowane będą przedsięwzięcia dotyczące wyposażenia, dostosowania, adaptacji lub modernizacji infrastruktury niezbędnej do świadczenia tych usług, a w uzasadnionych przypadkach również budowy nowych obiektów). Wsparcie z EFRR w CT 9 przeznaczone na zwiększenie dostępności do usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 poprzez tworzenie nowych miejsc w żłobkach jest uzupełnieniem interwencji w ramach celu tematycznego 8 *Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników* (CT 8) przeznaczonej na działania umożliwiające godzenia życia zawodowego i prywatnego⁵.

Deficyt miejsc w żłobkach jest widoczny w miastach, a przede wszystkim na wsiach, gdzie zapewnienie opieki jest szczególnie istotne w kontekście możliwości godzenia życia prywatnego i zawodowego (głównie kobiet) i prowadzi bezpośrednio do zwiększenia poziomu zatrudnienia.

Duże znaczenie, szczególnie w kontekście powrotu na rynek pracy, w obliczu wyzwań związanych z zachodzącymi obecnie w kraju przemianami demograficznymi (starzenie się społeczeństwa, niski poziom dzietności, migracje wewnętrzne i zewnętrzne) ma zapewnienie opieki nad dziećmi poniżej 3 roku życia. W 2012 r. instytucjonalnymi formami opieki objętych było w Polsce ok. 3,8% populacji dzieci w miastach i znikomy odsetek dzieci na wsi⁶.

⁴Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020, Kielce 2013.

⁵Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa partnerstwa, maj 2014.

⁶Tamże

2. OCENA ZAPOTRZEBOWANIA

2.1 Ocena zapotrzebowania według danych pozyskanych z GUS (BDL)

W podrozdziale wykorzystano najnowsze dane, tj. dane za 2017 rok, zamieszczone na stronie Głównego Urzędu Statystycznego. W 2017 roku terytorium Polskizamieszkiwało 38 433 558 osób, z czego 1 149 976 dzieci w wieku do lat trzech, co stanowiło 2,99% całej populacji. Podobnie jak w poprzednim roku kalendarzowym największą liczbę dzieci z podanej grupy wiekowej odnotowano w województwie mazowieckim – 178 729 (15,54%). Na kolejnych miejscach uplasowały się województwa: śląskie – 128 668 (11,19%) dzieci w tym wieku, wielkopolskie – 114 887 (9,99%) dzieci, małopolskie – 109 618 (9,53%). W województwie świętokrzyskim było 31 892 (2,77%) dzieci do lat trzech. Mniej dzieci w tej grupie wiekowej zamieszkiwało tylko w województwie lubuskim – 29 350 (2,55%) i opolskim – 25 903 (2,25%).

Tabela 1. Liczba dzieci w wieku do 3 lat wg województw w 2017r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	Struktura
1	POLSKA	1 149 976	100,00%
2	MAZOWIECKIE	178 729	15,54%
3	ŚLĄSKIE	128 668	11,19%
4	WIELKOPOLSKIE	114 887	9,99%
5	MAŁOPOLSKIE	109 618	9,53%
6	DOLNOŚLĄSKIE	82 015	7,13%
7	POMORSKIE	78 128	6,79%
8	ŁÓDZKIE	68 042	5,92%
9	PODKARPACKIE	61 908	5,38%
10	LUBELSKIE	59 543	5,18%
11	KUJAWSKO-POMORSKIE	59 537	5,18%
12	ZACHODNIOPOMORSKIE	46 846	4,07%
13	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	40 764	3,54%
14	PODLASKIE	34 146	2,97%
15	ŚWIĘTOKRZYSKIE	31 892	2,77%
16	LUBUSKIE	29 350	2,55%
17	OPOLSKIE	25 903	2,25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

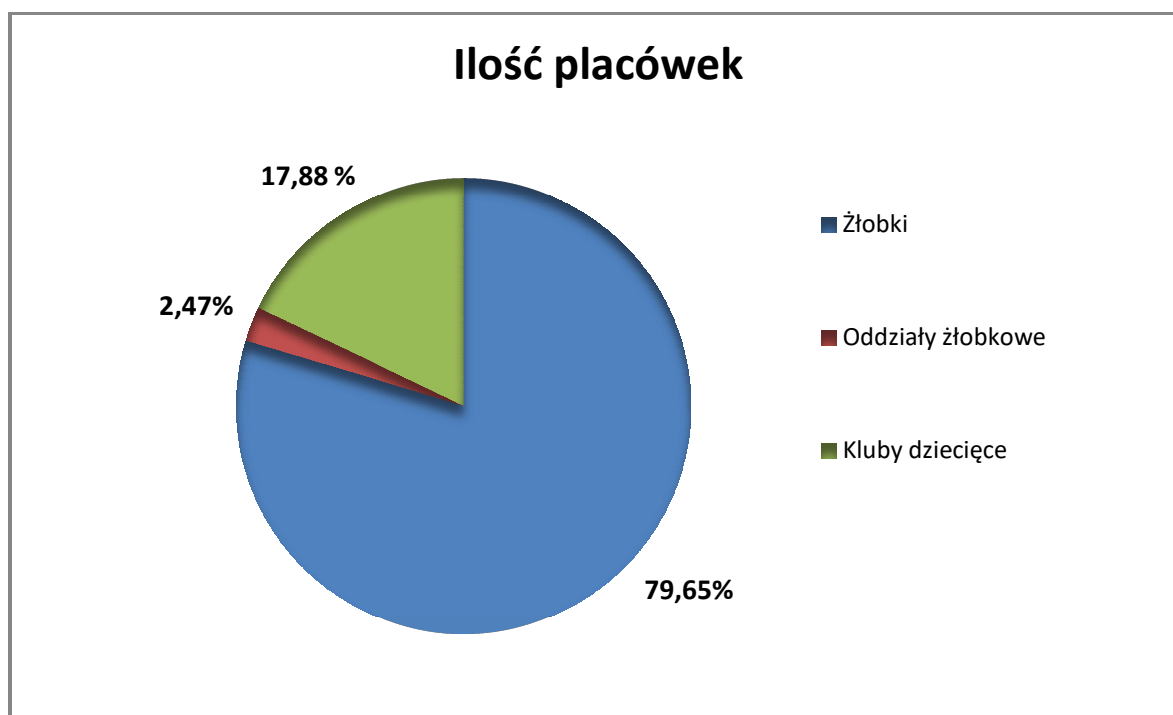
W 2017 roku, według najbardziej aktualnych danych GUS, w Polsce działało w sumie 3 120 placówek zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3 (o 410 więcej niż w 2016 roku), w tym 2 485 żłobki, 558 kluby dziecięce i 77 oddziałów żłobkowych (odpowiednio 79,65%, 17,88% i 2,47% ogółu wszystkich placówek tego typu).

Tabela 2. Rodzaje oraz liczba placówek w Polsce w 2017r.

Placówka	Żłobki	Oddziały żłobkowe	Kluby dziecięce	Razem
Ilość placówek	2 485	77	558	3 120
Struktura	79,65%	2,47%	17,88%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

Wykres 1. Rodzaje oraz ilość placówek w Polsce w 2017r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

Najwięcej placówek zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3 w kraju było w województwach: mazowieckim – 592 (18,97% ogółu placówek tego typu w kraju), dolnośląskim i małopolskim – 330 (10,58%) i wielkopolskim – 324 (10,38%). **Najmniej placówek tego typu, bo zaledwie 52 (1,67%), odnotowano w województwie świętokrzyskim.** Województwa, w których liczba placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem była poniżej 3% to: opolskie – 86 placówek (2,76%), lubuskie – 78 placówek (2,50%) warmińsko-mazurskie – 76 placówek (2,44%), podlaskie – 75 placówek (2,40%).

Biorąc pod uwagę liczbę żłobków w województwie świętokrzyskim w 2017 r., było ich najmniej w skali kraju, zaledwie 43, co oznacza wzrost o 5 w stosunku do roku ubiegłego. W porównaniu do roku 2016, zmniejszyła się w regionie świętokrzyskim z 2 do 1 ilość oddziałów żłobkowych. Ilość klubów dziecięcych zmniejszyła się z 9 do 8 i niestety jest nadal najmniejsza w skali kraju (8 oddziałów żłobkowych było jeszcze jedynie w województwie opolskim).

Tabela 3. Placówki zajmujące się opieką nad dzieckiem do lat 3 wg województw w 2017 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Żłobki	Oddziały żłobkowe	Kluby dziecięce	Razem	Struktura
1	POLSKA	2485	77	558	3120	100,00%
2	MAZOWIECKIE	476	14	102	592	18,97%
3	DOLNOŚLĄSKIE	275	13	42	330	10,58%
4	MAŁOPOLSKIE	265	2	63	330	10,58%
5	WIELKOPOLSKIE	268	5	51	324	10,38%
6	ŚLĄSKIE	246	3	53	302	9,68%
7	POMORSKIE	173	1	68	242	7,76%
8	ŁÓDZKIE	107	4	39	150	4,81%
9	ZACHODNIOPOMORSKIE	111	4	21	136	4,36%
10	PODKARPACKIE	112	2	19	133	4,26%
11	KUJAWSKO-POMORSKIE	83	4	22	109	3,49%
12	LUBELSKIE	78	8	19	105	3,37%
13	OPOLSKIE	71	7	8	86	2,76%
14	LUBUSKIE	58	5	15	78	2,50%
15	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	61	2	13	76	2,44%
16	PODLASKIE	58	2	15	75	2,40%
17	ŚWIĘTOKRZYSKIE	43	1	8	52	1,67%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

Najwięcej placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim w 2017 r. było w Kielcach – 17 oddziałów (co stanowiło 32,69% ogółu placówek w świętokrzyskim). Kolejnymi powiatami, w których znajdowały się placówki, zajmujące się opieką nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim, były powiaty: kielecki – z ilością 8 placówek (15,38%) oraz skarżyski z ilością 6 placówek (11,54%) Najmniej placówek, bo tylko 1, odnotowano w powiecie pińczowskim oraz opatowskim (1,92%).

Należy zaznaczyć, że w 2017 r. w dwóch powiatach nie było żadnej placówki zajmującej się opieką nad dziećmi do lat 3. Powiatami tymi były: powiat kazimierski, i włoszczowski.

Tabela 4. Placówki zajmujące się opieką nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim wg powiatów w 2017 r.

Lp.	Jednostka terytorialne	Żłobki	Oddziały żłobkowe	Kluby dziecięce	Razem	Struktura
1	Miasto Kielce	17	0	0	17	32,69%
2	Powiat kielecki	7	0	1	8	15,38%
3	Powiat skarżyski	4	0	2	6	11,54%
4	Powiat konecki	2	0	2	4	7,69%
5	Powiat starachowicki	2	0	2	4	7,69%
6	Powiat staszowski	2	0	1	3	5,77%
7	Powiat sandomierski	2	0	0	2	3,85%
8	Powiat buski	2	0	0	2	3,85%
9	Powiat jędrzejowski	2	0	0	2	3,85%
10	Powiat ostrowiecki	2	0	0	2	3,85%
11	Powiat opatowski	1	0	0	1	1,92%
12	Powiat pińczowski	0	1	0	1	1,92%
RAZEM		43	1	8	52	100,00%

Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

W Polsce w 2017r. było 106 473 miejsc w placówkach zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3. Najwięcej było ich w województwie mazowieckim – 18 427 (17,31%), dolnośląskim – 11 834 (10,11%), śląskim – 11 202 (10,52%). Poniżej 2 tysięcy miejsc było tylko w województwie świętokrzyskim – 1 891 miejsc (1,78%).

Tabela 5. Liczba miejsc w placówkach zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 wg województw w 2017 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Miejsca (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)	Struktura
1	POLSKA	106473	100,00%
2	MAZOWIECKIE	18427	17,31%
3	DOLNOŚLĄSKIE	11834	11,11%
4	ŚLĄSKIE	11202	10,52%
5	MAŁOPOLSKIE	10857	10,20%
6	WIELKOPOLSKIE	10540	9,90%
7	POMORSKIE	5940	5,58%
8	ŁÓDZKIE	5616	5,27%
9	PODKARPACKIE	5113	4,80%
10	ZACHODNIOPOMORSKIE	4939	4,64%
11	KUJAWSKO-POMORSKIE	4170	3,92%

12	LUBELSKIE	3846	3,61%
13	OPOLSKIE	3530	3,32%
14	LUBUSKIE	3255	3,06%
15	PODLASKIE	2948	2,77%
16	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2365	2,22%
17	ŚWIĘTOKRZYSKIE	1891	1,78%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (BDL).

Liczba dzieci objętych opieką w żłobkach w 2017 roku na obszarze kraju wyniosła 99 409 osób. Najwięcej dzieci przebywało w żłobkach w województwach: mazowieckim – 16 935 (17,04%), dolnośląskim – 11 383 (11,45%), śląskim – 10 410 (10,47%).

Świętokrzyskie pod tym względem zajmowało ostatnią lokatę z liczbą 1 849 dzieci objętych opieką żłobkową (1,86% wszystkich dzieci objętych opieką żłobkową w kraju). Lepiej pod tym względem sytuacja wyglądała w województwach: warmińsko-mazurskim, gdzie liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniosła 2 314 (2,33%) i podlaskim – 2 808 (2,82%).

Tabela 6. Liczba dzieci objętych opieką w żłobkach wg województw w 2017 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Dzieci objęte opieką żłobkową	Struktura
1	POLSKA	99409	100,00%
2	MAZOWIECKIE	16935	17,04%
3	DOLNOŚLĄSKIE	11383	11,45%
4	ŚLĄSKIE	10410	10,47%
5	MAŁOPOLSKIE	9762	9,82%
6	WIELKOPOLSKIE	9667	9,72%
7	ŁÓDZKIE	5642	5,68%
8	POMORSKIE	5494	5,53%
9	PODKARPACKIE	4730	4,76%
10	ZACHODNIOPOMORSKIE	4665	4,69%
11	KUJAWSKO-POMORSKIE	3896	3,92%
12	LUBELSKIE	3635	3,66%
13	OPOLSKIE	3240	3,26%
14	LUBUSKIE	2979	3,00%
15	PODLASKIE	2808	2,82%
16	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2314	2,33%
17	ŚWIĘTOKRZYSKIE	1849	1,86%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL).

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach to stosunek liczby wszystkich dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz od 2012 r. w klubach dziecięcych do liczby dzieci w grupie wieku do lat 3 (bez trzylatków). Jego wartość dla kraju w 2017 r. wynosiła 8,6%. Najwyższe wartości tego wskaźnika odnotowane zostały w województwie dolnośląskim – 13,9%, opolskim – 12,5%, lubuskim 10,1 i zachodniopomorskim 10,0. Województwa, w których odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był najniższy to: świętokrzyskie – 5,8 i warmińsko-mazurskie – 5,7%.

Tabela 7. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w Polsce w 2017 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w %
1	POLSKA	8,6
2	DOLNOŚLĄSKIE	13,9
3	OPOLSKIE	12,5
4	LUBUSKIE	10,1
5	ZACHODNIOMOMORSKIE	10,0
6	MAZOWIECKIE	9,5
9	MAŁOPOLSKIE	8,9
10	WIELKOPOLSKIE	8,4
8	ŁÓDZKIE	8,3
7	PODLASKIE	8,2
11	ŚLĄSKIE	8,1
12	PODKARPACKIE	7,6
13	POMORSKIE	7,0
14	KUJAWSKO-POMORSKIE	6,5
15	LUBELSKIE	6,1
16	ŚWIĘTOKRZYSKIE	5,8
17	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	5,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, BDL.

Wśród powiatów województwa świętokrzyskiego powiatem, w którym odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach miał najwyższą wartość i osiągnął 17,1%, było miasto Kielce. Powiat staszowski wykazywał 7,1% odsetek dzieci objętych opieką żłobkową. W powiecie skarżyskim i ostrowieckim odsetek dzieci wyniósł w 2016 roku odpowiednio 6,2% i 5,5%. Jak wcześniej wspomniano, w powiatach włoszczowskim i kazimierskim nie było placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3. Spośród powiatów województwa świętokrzyskiego, gdzie takie placówki funkcjonowały, najniższy procent dzieci objętych opieką w żłobkach odnotowano w powiecie jędrzejowskim, tj. 1,2%.

Tabela 8. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach wg powiatów w województwie świętokrzyskim w 2017 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Odsetek dzieci objętych opieką w %
1	MiastoKielce	17,1
2	Powiat staszowski	7,1
3	Powiat skarżyski	6,2
4	Powiat ostrowiecki	5,5
5	Powiat starachowicki	4,2
6	Powiat kielecki	3,8
7	Powiat konecki	2,9
8	Powiat buski	2,7
9	Powiat opatowski	2,0
10	Powiat sandomierski	1,7
11	Powiat pińczowski	1,7
12	Powiat jędrzejowski	1,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (BDL).

Średnia krajowa wartość wskaźnika dla dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 000 dzieci w wieku do 3 lat wynosiła 86,4. Największe wartości wskaźnika zostały odnotowane w województwie dolnośląskim, opolskim, lubuskim i zachodniopomorskim (odpowiednio 138,8; 125,1; 101,5; 99,6). Województwo świętokrzyskie miało drugą od końca wartość opisywanego wskaźnika, wynoszącą 58,0, wyprzedzając pod tym względem tylko województwo warmińsko-mazurskie –56,8.

Tabela 9. Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2017 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3
1	POLSKA	86,4
2	DOLNOŚLĄSKIE	138,8
3	OPOLSKIE	125,1
4	LUBUSKIE	101,5
5	ZACHODNIOPOMORSKIE	99,6
6	MAZOWIECKIE	94,8
7	MAŁOPOLSKIE	89,1
8	WIELKOPOLSKIE	84,1
9	ŁÓDZKIE	82,9
10	PODLASKIE	82,2

11	ŚLĄSKIE	80,9
12	PODKARPACKIE	76,4
13	POMORSKIE	70,3
14	KUJAWSKO-POMORSKIE	65,4
15	LUBELSKIE	61,0
16	ŚWIĘTOKRZYSKIE	58,0
17	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	56,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (BDL).

2.2 Ocena zapotrzebowania według danych pozyskanych z emp@tia

Projekt emp@tia jest przedsięwzięciem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zwiększył on dostępność usług publicznych w formie cyfrowej dla obywateli i przedsiębiorców. W efekcie jego autoryzacji powstał Portal Informacyjno-Usługowy, w ramach którego każdy obywatel ma możliwość złożenia wniosku przez internet na formularzu elektronicznym. Wnioski dotyczyć mogą spraw związanych z przyznaniem i wypłatą świadczeń rodzinnych i wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego oraz z pomocy społecznej. Portal emp@tia dostarcza wiadomości w zakresie:

- informacji o polskim systemie pomocy społecznej,
- bieżących informacji dotyczących zmian prawnych,
- informacji dotyczących realizacji spraw związanych ze świadczeniami rodzinnymi i wychowawczymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, opieki nad dziećmi do lat 3, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz adopcji,
- koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej,
- postępowania orzeczniczego o niepełnosprawności,
- informacji dotyczących systemów teleinformatycznych,
- rejestrów organizatorów i ośrodków prowadzących turnusy rehabilitacyjne.

W ramach projektu emp@tia działa *Rejestr Żłobków*. System obsługuje procesy, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dzieckiem do lat 3, które są realizowane przez wójta, burmistrza, prezydenta. Procesy te dotyczą realizacji wpisu żłobka lub klubu dziecięcego do rejestru żłobków/klubów dziecięcych, jak również opiekunów dziennych⁷ do wykazu opiekunów dziennych. System pozwolił na stworzenie rejestru centralnego żłobków/klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów na poziomie ministra ds. rodziny. Rejestr pokazuje dane placówki, w tym dane kontaktowe żłobka/klubu dziecięcego, godziny otwarcia, wysokość opłat, informacje o udzielanych zniżkach, dostosowanie placówki do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki, jak również liczbę miejsc oraz liczbę zapisanych dzieci.

⁷ Opiekun dzienny – dziennym opiekunem jest osoba fizyczna sprawująca opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20. tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3. rok życia (w wyjątkowych sytuacjach 4. rok życia), zatrudniana przez gminy, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Możliwość zatrudniania dziennego opiekuna na podstawie umowy o pracę została wprowadzona ustawą z dnia 4 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1217 i 1735), *Sprawozdanie Rady Ministrów z realizacji Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. Poz. 157) w 2015 r.*

W tym rozdziale dane zostały pozyskane właśnie z emp@tii– strony Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W odróżnieniu od danych GUS (dane na koniec 2017 roku), są one aktualne na dzień sporządzenia analizy, tj. 1 grudzień 2018 roku. Najwięcej placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim odnotowano w Kielcach – 21 (32,81% wszystkich placówek w województwie), powiecie kieleckim – 9 (14,06%), powiecie starachowickim – 8 (12,50%) i powiecie skarżyskim – 7 (10,94%). Z kolei w powiecie pińczowskim nie odnotowano żadnej placówki tego typu. Na dzień 1 grudnia 2018 r. województwo świętokrzyskie miało 53 żłobki i 12 klubów dziecięcych.

Tabela 10. Placówki zajmujące się opieką nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim wg powiatów na dzień 1 grudnia 2018 r.

Lp.	Jednostka terytorialne	Żłobki	Kluby dziecięce	Razem	Struktura
1	Powiat m. Kielce	18	3	21	32,31%
2	Powiat kielecki	8	1	9	13,85%
3	Powiat starachowicki	6	2	8	12,31%
4	Powiat skarżyski	4	3	7	10,77%
5	Powiat staszowski	3	2	5	7,69%
6	Powiat konecki	2	1	3	4,62%
7	Powiat ostrowiecki	2	0	2	3,08%
8	Powiat buski	2	0	2	3,08%
9	Powiat jędrzejowski	2	0	2	3,08%
10	Powiat sandomierski	2	0	2	3,08%
11	Powiat opatowski	2	0	2	3,08%
12	Powiat kazimierski	1	0	1	1,54%
13	Powiat włoszczowski	1	0	1	1,54%
14	Powiat pińczowski	0	0	0	0,00%
RAZEM		53	12	65	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://empatia.mpips.gov.pl>

W związku ze zbliżającym się końcem obecnej perspektywy finansowej, konieczna jest realizacja wsparcia z Europejskiego Funduszy Społecznych w sposób bardziej profilowany i ukierunkowany na obszary, które stanowią tzw. „białe plamy”. W celu ich wskazania poniżej zamieszczono tabele dotyczące rozmieszczenia placówek zajmujących się opieką żłobkową oraz prowadzących kluby dziecięce z podziałem na poszczególne gminy, miasta i powiaty woj. świętokrzyskiego.

Tabela 11. Opieka żłobkowa w woj. świętokrzyskim na dzień 1 grudnia 2018 r.

MIASTO KIELCE				
Lp.	Nazwa instytucji:	Adres		Liczba miejsc
1	Niepubliczny żłobek „Maluchowo”	Sandomierska 161		18
2	Żłobek Bajkowe Motyle Beata Ludwinek	ul. Nowy Świat 21		25
3	Żłobek Nido	ul. Księdza Piotra Ściegiennego 30a		30
4	Hokus Pokus Niepubliczny Żłobek	ul. Karczówkowska 5A lok. 117		49
5	Żłobek Samorządowy Nr 12 w Kielcach	Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 7		110
6	Żłobek Samorządowy Nr 15 w Kielcach	Andrzeja Struga 6		130
7	Żłobek Samorządowy Nr 17 w Kielcach	Jerzego Szajnowicza-Iwanowa 15		120
8	Żłobek Samorządowy Nr 13 w Kielcach	Romualda 8		100
9	Żłobek Samorządowy Nr 5 w Kielcach	Piekoszowska 49		145
10	Żłobek "Małe Aniołki"	Wesoła 52A		33
11	Żłobek Niepubliczny "Baja Patataja"	Prosta 13 lok. 1B		20
12	Żłobek Zakładowy i Samorządowy "Uśmiech Malucha" Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach	Na Stoku 42a		70
13	Kraina Bobasa i Malucha	ul. Równa 15 lok. 2		20
14	Żłobek "Nasza Babcia"	Klonowa 39A		40
15	Żłobek "Lisek Witalisek"	ul. Juliusza Słowackiego 9		25
16	Ewelina Bednarz Niepubliczny Żłobek ul. Pomorska 130 „Maluchowo”	ul. Pomorska 130		30
17	Żłobek Bajka	ul. Miła 4 lok. 1		39
18	Żłobek "Nasza Babcia 2"	ul. Maksymiliana Strasza 4		39
RAZEM MIEJSC				1 043
POWIAT KIELCECKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek Gminny w Piekoszowie	Piekoszów	Czarnowska 54	38
2	Samorządowy Żłobek w Bilczy	Bilcza	ul. Szkolna 2	74
3	Żłobek Gminny w Łopusznie	Łopuszno	ul. Konecka 12A	47
4	Żłobek Samorządowy "Raj Maluszka"	Masłów	Domaszowice 205A	20

5	Miejsko-Gminny Żłobek w Daleszycach	Daleszyce	ul. Henryka Sienkiewicza 11C	47
6	Żłobek Gminny w Strawczynie	Strawczyn	ul. Żeromskiego 16 A	20
7	Żłobek Gminny "RADosnaPOLanka Marii Skłodowskiej-Curie" w Radlinie	Górno	Radlin 79	58
8	Żłobek Gminny w Nowinach	Sitkówka-Nowiny	ul. Parkowa 11	45
RAZEM MIEJSC				349
POWIAT STARACHOWICKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek Re-Re-Kum-Kum	Starachowice	ul. Stanisława Staszica 25	52
2	Niepubliczny Żłobek "Akademia Kwadrat"	Starachowice	ul. Długa 11	40
3	ŻŁOBEK NIEPUBLICZNY NORLANDIA	Starachowice	ul. Bankowa 5	40
4	Żłobek Bajka w Gminie Pawłów	Pawłów	Pawłów 89	15
5	Prywatny Żłobek "Gucio"	Starachowice	ul. Podgórze 109 lok. 3	40
6	Niepubliczny Żłobek "Kreatywne Nutki"	Starachowice	al. Armii Krajowej 19	24
RAZEM MIEJSC				211
POWIAT SKARŻYSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek Miejski nr 1	Skarżysko-Kamienna	ul. Paryska 223	24
2	Żłobek Miejski nr 2	Skarżysko-Kamienna	ul. Wojciecha Kossaka 5	24
3	Żłobek Miejski nr 3	Skarżysko-Kamienna	ul. Rynek 63	30
4	Prywatny Żłobek "Baby World" w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	ul. Sokola 38	20
RAZEM MIEJSC				98
POWIAT STASZOWSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc

1	Żłobek "Świat Dziecka" w Staszowie	Staszów	ul. Jana Pawła II 17a	26
2	Żłobek w Staszowie	Staszów	ul. Jana Kilińskiego 20	58
3	"Kraina Malucha"- Żłobek w Połańcu	Połańciec	ul. gen. Antoniego Józefa Madalińskiego 1	65
RAZEM MIEJSC				149
POWIAT KONECKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek "Bajkowa Kraina" w Końskich	Końskie	ul. Towarowa 4	25
2	Niepubliczny Żłobek Słoneczko	Końskie	ul. Partyzantów 12	30
RAZEM MIEJSC				55
POWIAT OSTROWIECKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole "PAJACYK"	Ostrowiec-Świętokrzyski	Ogrody 16	70
2	"Zielony Krokodyl" Niepubliczny Żłobek Integracyjny Emilia Mrugała	Ostrowiec-Świętokrzyski	ul. Sławomira Czerwińskiego 3	36
RAZEM MIEJSC				106
POWIAT BUSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	"Smerfik"	Busko-Zdrój	ul. ppłk. Srogiego 1	35
2	"Kraina Uśmiechu"	Busko-Zdrój	ul. Widuchowska 81	25
RAZEM MIEJSC				60
POWIAT JĘDRZEJOWSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek "BAJKA"	Jędrzejów	ul. Krótka 4	30
2	Niepubliczny Żłobek "TĘCZA"	Małogoszcz	ul. Jędrzejowska lok. 15	20
RAZEM MIEJSC				50
POWIAT SANDOMIERSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc

1	Dziecięcy Świat	Dwikozy	Mściów 100	16
2	Żłobek przy Przedszkolu Samorządowym Nr 5 w Sandomierzu	Sandomierz	ul. Portowa 28	24
RAZEM MIEJSC				40
POWIAT OPATOWSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	"Raj Malucha"	Opatów	ul. Stefanii Sempołowskiej 3	30
2	Żłobek "U Skłodowskiej" w Ożarowie	Ożarów	os. Wzgórze 56	25
RAZEM MIEJSC				55
POWIAT KAZIMIERSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Żłobek "Bajkowa Chatka"	Kazimierza-Wielka	ul. Stolarska C 19	25
RAZEM MIEJSC				25
POWIAT WŁOSZCZOWSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Samorządowy Żłobek we Włoszczowie	Włoszczowa	ul. Różana 18	20
RAZEM MIEJSC				20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://empatia.mpips.gov.pl>

Według danych emp@tii na dzień 1 grudnia 2018 r. w powiecie pińczowskim nie funkcjonował żaden żłobek. Jednakże z informacji pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Pińczów wynika, że w Pińczowie przy ulicy Armii Krajowej 9 funkcjonuje oddział żłobkowy przy Przedszkolu nr 2. Województwo świętokrzyskie na dzień 1 grudnia 2018r. mogło zaoferować opiekę żłobkową 2 261 dzieciom, jednak nie w każdej placówce w roku szkolnym 2018/2019 jest zapisana maksymalna liczba dzieci. Zdarza się również, że w danym żłobku przebywa większa liczba dzieci, taka sytuacja ma miejsce w Żłobku Samorządowym nr 13 w Kielcach gdzie na 100 miejsc zapisano 124 dzieci, z przepełnieniem w kieleckim żłobku boryka się również Żłobek Zakładowy i Samorządowy "Uśmiech Malucha" Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, w którym na 70 miejsc zapisano 82 dzieci. W żłobku "Kraina Malucha" w Połańcu na 65 miejsc przypada 77 dzieci. Miasto Kielce może objąć opieką żłobkową 1 043 dzieci, to aż 46,13% wszystkich miejsc oferowanych przez woj. świętokrzyskie. Powiat kielecki może zagwarantować opiekę 349 dzieciom (15,44%), starachowicki 211 (9,33%), a staszowski 149 (6,59%).

Tabela 13. Liczba miejsc w żłobkach z podziałem na powiaty

Lp.	Jednostka terytorialne	Ilość miejsc w żłobkach	Struktura
1	Miasto Kielce	1043	46,13%
2	Powiat kielecki	349	15,44%
3	Powiat starachowicki	211	9,33%
4	Powiat staszowski	149	6,59%
5	Powiat ostrowiecki	106	4,69%
6	Powiat skarżyski	98	4,33%
7	Powiat buski	60	2,65%
8	Powiat konecki	55	2,43%
9	Powiat opatowski	55	2,43%
10	Powiat jędrzejowski	50	2,21%
11	Powiat sandomierski	40	1,77%
12	Powiat kazimierski	25	1,11%
13	Powiat włoszczowski	20	0,88%
14	Powiat pińczowski	0	0,00%
RAZEM		2 261	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://empatia.mpips.gov.pl>

Oprócz opieki żłobkowej w województwie świętokrzyskim w 6 powiatach (powiat m. Kielce, kielecki, starachowicki, skarżyski, staszowski i konecki) funkcjonuje również 12 klubów dziecięcych, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 12. Kluby dziecięce w woj. świętokrzyskim na dzień 1 grudnia 2018 r.

MIASTO KIELCE				
Lp.	Nazwa	Adres		Liczba miejsc
1	Klub Dziecięcy im. Kubusia Puchatka w Kielcach	ul. Romualda Mielczarskiego 43		15
2	Kraina Bobasa i Malucha - Bis	ul. Jerzego Bogumiła Puscha 7 lok. 127		16
3	Klub Malucha „Radosna Kraina”	ul. Sadowa 12		15
RAZEM MIEJSC				46
POWIAT KIELCECKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc

1	Świat Ninio Izabela Mazur	Masłów	ul. Walerego Przyborowskiego 88A	15
RAZEM MIEJSC				15
POWIAT STARACHOWICKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Klub dziecięcy w gminie Pawłów	Pawłów	Jadowniki 49	8
2	Re-Re-Kum-Kum	Starachowice	ul. Stanisława Staszica 25	30
RAZEM MIEJSC				38
POWIAT SKARŻYSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Klub Kreatywnego Malucha	Bliżyn	ul. Szydłowiecka 1B	9
2	Klub Dziecięcy	Skarżysko-Kamienna	ul. Paryska 223	8
3	Prywatny Klub Dziecięcy Nr 1 "Baby World" w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	ul. Sokola 38	15
RAZEM MIEJSC				32
POWIAT STASZOWSKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Klub Dziecięcy "Świat Dziecka" w Staszowie	Staszów	ul. Jana Pawła II 17a	30
2	Klub Dziecięcy "Wesoły Pajacyk" w Staszowie	Staszów	ul. Jana Pawła II 17a	30
RAZEM MIEJSC				60
POWIAT KONECKI				
Lp.	Nazwa	Gmina	Adres	Liczba miejsc
1	Niepubliczny Klub Dziecięcy "Słoneczko"	Stąporków	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 101	16
RAZEM MIEJSC				16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://empatia.mpips.gov.pl>

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, że kluby dziecięce w woj. świętokrzyskim mogą objąć opieką łącznie 207 dzieci. Najwięcej dzieci (równo po 30) mogą

przyjądwa kluby z powiatu staszowskiego oraz klub dziecięcy mieszczący się w Starachowicach. Powiat staszowski może objąć opieką 28,99% wszystkich dzieci, dla których przygotowano miejsca w klubach dziecięcych w woj. świętokrzyskim. Drugie miejsce w tabeli pod względem ilości miejsc w klubach dziecięcych odnotował powiat miasta Kielce, który to w roku szkolnym 2018/2019 mógł zapisać 46 dzieci w wieku do 3 lat (22,22%). Najmniejszą ilość dzieci mogą przyjąć kluby z powiatów: kieleckiego - 16 miejsc i koneckiego - 15 miejsc (odpowiednio 7,73% i 7,25%). Zapewne dlatego, że wszystkich klubów dziecięcych w województwie świętokrzyskim, jedynie w powiecie kieleckim w klubie „Świat Ninio Izabela Mazur” w gminie Masłów zapisano większą ilość dzieci, tj. na 15 miejsc zapisanych zostało 18 dzieci.

Tabela 13. Liczba miejsc w klubach dziecięcych z podziałem na powiaty

Lp.	Jednostka terytorialne	Ilość miejsc w klubach dziecięcych	Struktura
1	Powiat staszowski	60	28,99%
2	Powiat m. Kielce	46	22,22%
3	Powiat starachowicki	38	18,36%
4	Powiat skarżyski	32	15,46%
5	Powiat konecki	16	7,73%
6	Powiat kielecki	15	7,25%
RAZEM		207	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://empatia.mpips.gov.pl>

2.3 Realizacja projektu „Maluch” w 2018 roku

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej działając na podstawie *art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457)* w marcu 2011 roku po raz pierwszy ogłosiło **Program „Maluch”**. Celem programu jest realizacja polityki rodzinnej rządu poprzez dofinansowywane, w formie dotacji celowej z budżetu państwa, działania na rzecz rozwoju i utrzymania infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj.: żłobków, klubów dziecięcych i miejsc u dziennych opiekunów. Okres funkcjonowania programu „Maluch” pokazuje dynamiczny wzrost liczby instytucji, jak i miejsc opieki dofinansowanej z programu. W 2018 roku na program ten Ministerstwo przeznaczyło kwotę 450 000 000 zł. Program „MALUCH+” realizowany był w 2018 r. w jednej edycji złożonej z 4 modułów, w których są dofinansowywane działania na rzecz rozwoju i utrzymania infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. żłobków, klubów dziecięcych i miejsc u dziennych opiekunów.

Moduł 1(dla jst) - obejmował utworzenie w 2018 r. nowych miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i zapewnienie ich funkcjonowania, a także samo utworzenie miejsc.

Moduł 1a – zakładał dofinansowywanie zadania na terenie tych gmin, gdzie nie funkcjonują żłobki lub kluby dziecięce, a zadanie dotyczyło utworzenia miejsc dla nie więcej niż 20% dzieci w rocznikach 1-2 w gminie i wnioskowana wysokość dotacji nie przekraczała 3 mln zł. W module tym z województwa świętokrzyskiego dofinansowanie otrzymał:

1. Żłobek we Włoszczowie, ul. Różana, gmina Włoszczowa, na utworzenie 20 miejsc w żłobku;
2. Żłobek w gminie Chęciny, na utworzenie 45 miejsc w żłobku;
3. Opiekun dzienny Urszula Mech, Adamów, ul. Kościelna 2, gmina Brody na utworzenie 5 miejsc;
4. Opiekun dzienny Marlena Dworak, Adamów, ul. Kościelna 2, gmina Brody na utworzenie 5 miejsc;
5. Opiekun Dzienny - nieznaną w miejscowości Ruda ul. Widok 1, gmina Brody na utworzenie 5 miejsc;
6. Opiekun Dzienny - nieznaną w miejscowości Ruda ul. Widok 2, gmina Brody na utworzenie 5 miejsc.
7. Żłobek w Koprzywnicy ul. Szkolna 9, gmina Koprzywnica, na utworzenie 20 miejsc w żłobku.

Moduł 1b - dofinansowywane zostały zadania realizowane na terenie gmin, gdzie na dzień składania oferty konkursowej:

- 1) funkcjonowały żłobki lub kluby dziecięce lub,
- 2) nie funkcjonowały żłobki lub kluby dziecięce, ale zadanie dotyczyło utworzenia miejsc dla więcej niż 20% dzieci w rocznikach 1-2 w gminie lub wnioskowana wysokość dofinansowania na zadanie polegające na tworzeniu nowych miejsc opieki w gminie przekraczała 3 mln zł. W module tym z województwa świętokrzyskiego dofinansowanie otrzymał:

1. Samorządowy Żłobek w Bilczy, ul Szkolna 2, gmina Morawica, na utworzenie 50 miejsc w żłobku;
2. Żłobek gminny nr 1w Bejskach, Bejsce 233, gmina Bejsce na utworzenie 30 miejsc w żłobku;
3. Żłobek Samorządowy nr 15, ul. Struga 6, Kielce, na utworzenie 30 miejsc w żłobku.

Moduł 2(dla gmin)-miał zapewnić funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,tworzonych przez gminy z udziałem programu „MALUCH”.W województwie świętokrzyskim dofinansowanie otrzymały placówki:

1. Żłobek Miejski Nr 1ul. Paryska 223, gmina Skarżysko Kamienna;
2. Żłobek Miejski Nr 2, ul. Kossaka 5 , gmina Skarżysko-Kamienna;
3. Żłobek Miejski Nr 3, ul. Rynek Miejski 63, gmina Skarżysko Kamienna;
4. Klub Dziecięcy, ul. Paryska 223 Skarżysko Kamienna;
5. Miejsko - Gminny Żłobek, ul. Sienkiewicza 11 C, gmina Daleszyce;
6. Żłobek Gminny, ul. Czarnowska 54, 26-065 Piekoszów;
7. Samorządowy Żłobek w Bilczy, ul. Szkolna 2, gmina Morawica;
8. Żłobek "Kraina Malucha", ul. Madalińskiego 1, gmina Połaniec;
9. Żłobek przy Przedszkolu Samorządowym Nr 5, ul. Portowa 28, gmina Sandomierz;
10. Żłobek Gminny, ul. Konecka 12 a, gminaŁopuszno;
11. Żłobek Gminny, ul. Żeromskiego 16a, gminaStrawczyn;
12. Żłobek Samorządowy "Raj Maluszka", Domaszowice 205 A, 25-351 Kielce, gmina Masłów;
13. Żłobek Gminny "Radosna Polanka Marii Skłodowskiej - Curie", Radlin, gmina Górnó;
14. Żłobek w Staszowie, ul. Kilińskiego 20, 28-200 Staszów, gmina Staszów;
15. Żłobek w Staszowie, ul. Jana Pawła II 17 A, 28-200 Staszów, gmina Staszów;
16. Klub Dziecięcy "Wesoły Pajacyk", ul. Jana Pawła II 17 A, 28-200 Staszów, gmina Staszów;
17. Żłobek Samorządowy Nr 5, ul. Piekoszowska 49, 25-437 Kielce;
18. Żłobek Samorządowy Nr 12, ul. Gałczyńskiego 7, 25-409 Kielce;
19. Żłobek Samorządowy Nr 13, ul. Romualda 8, 25-332 Kielce;
20. Żłobek Samorządowy Nr 15, ul. Struga 6, 25-548 Kielce;
21. Żłobek Samorządowy Nr 17, ul. J. Szajnowicza - Iwanowa 15, 25-636 Kielce;
22. Żłobek Zakładowy i Samorządowy "Uśmiech Malucha" Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Oś. Na Stoku 42a, 25-437 Kielce.

Moduł 3(dla podmiotów innych niż jst)- przeznaczony był nautworzenie w 2018 r. nowych miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i zapewnienie ich funkcjonowania, a także na samo utworzenie miejsc. Z tego modułu dofinansowanie otrzymały poniżej wymienione placówki z województwa świętokrzyskiego:

1. Żłobek Bajka, ul. Krótka 4, gmina Jędrzejów;
2. Żłobek Bajkowa Chata, ul. Stolarska c19, gmina Kazimierza Wielka;
3. Klub dziecięcy Świat Ninio, ul. W. Przyborowskiego, 25-351 Kielce, gmina Masłów;

4. Mali Wspaniali, Starachowice, ul. Długa 11, gmina Starachowice;
5. Klub Malucha Re-Re-Kum-Kum, ul. Staszica 25, gmina Starachowice;
6. Żłobek, ul. Jędrzejowska 74, gmina Włoszczowa;
7. Żłobek Nido, Kielce, ul. Ściegiennego,;
8. Kraina Bobasa i Malucha - BIS, Kielce, ul. Okrzei 54.

Moduł 4(dla podmiotów innych niż jst)- miałzapewnić funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W województwie świętokrzyskim dofinansowanie otrzymało: 17 żłobków, 3 kluby dziecięce i 17 opiekunów dziennych:

1. Żłobek "Smerfik", ul. Ppłk. "Srogiego" 1, 28-100 Busko – Zdrój;
2. Żłobek "Bajka", ul. Krótka 4, 28-300 Jędrzejów;
3. Żłobek "Bajkowa Chatka", ul. Stolarska c 19, 28-500 Kazimierza Wielka;
4. Żłobek "Świat Ninio", ul. W. Przyborowskiego 88a, 25-351 Kielce;
5. Opiekun dzienny Patrycja Kołomańska, Mąchocice, Scholasteria, 26-001 Masłów;
6. Opiekun dzienny Marta Matuszewska, Wiśniówka, 26-001 Masłów;
7. Opiekun dzienny Marianna Bracha, Bilcza, ul. Bazaltowa, 26-026 Morawica;
8. Żłobek "Bajkowa Kraina", ul. Towarowa 4, 26-200 Końskie;
9. Opiekun dzienny Kamila Jasińska, ul. Browarna, 26-200 Końskie;
10. Opiekun dzienny Justyna Staromłyńska, Końskie;
11. Żłobek "Raj Malucha", ul. Sempołowskiej 3, 27-500 Opatów;
12. Niepubliczny Żłobek Integracyjny "Zielony Krokodyl", ul. Sławomira Czerwińskiego 3, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
13. Żłobek "Dziecięcy Świat", Mściów 100, 27-600 Sandomierz;
14. Żłobek "Baby World", ul. Sokoła 38, 26-110 Skarżysko – Kamienna;
15. Klub dziecięcy "Baby World", ul. Sokoła 38, 26-110 Skarżysko – Kamienna;
16. Klub dziecięcy "Klub Malucha Re-Re-Kum-Kum", ul. Staszica 25, 27-200 Starachowice;
17. Opiekun dzienny Karolina Bojara, ul. Majówka, 27-200 Starachowice;
18. Opiekun dzienny Marta Kącka, Kurzelów, ul. Żeromskiego, 29-100 Włoszczowa;
19. Żłobek Niepubliczny "Baja Patataja", ul. Prosta 13/1B, 25-371 Kielce;
20. Żłobek "Bajka", ul. Miła 4/1, 25-612 Kielce;
21. Żłobek "Zebra Zuzia", ul. Karczówkowska 5A/117, 25-019 Kielce;
22. Żłobek "Zebra Zuzia", ul. Nowy Świat 21, 25-522 Kielce;
23. Żłobek "Zebra Zuzia", ul. Słowackiego 9, 25-365 Kielce;
24. Niepubliczny Żłobek "Maluchowo", ul. Pomorska 130, 25-349 Kielce;
25. Klub dziecięcy "Radosna Kraina", ul. Sadowa 12, 25-028 Kielce;
26. Żłobek "Małe Aniołki", ul. Wesoła 52a, 25-353 Kielce;
27. Żłobek "Kraina Bobasa i Malucha", ul. Równa 15/2, 25-016 Kielce;
28. Opiekun dzienny Aleksandra Wojciechowska, ul. Bohaterów Warszawy, 25-394 Kielce;
29. Opiekun dzienny Ewelina Dziułka, ul. Jagiellońska, 25-610 Kielce;
30. Opiekun dzienny Justyna Snochowska, ul. Bolesława Chrobrego, 25-607 Kielce;
31. Opiekun dzienny Olga Nowak, ul. Szkolna, 25-604 Kielce;
32. Opiekun dzienny Monika Podczas, ul. Fałdowa, 25-640 Kielce;
33. Opiekun dzienny Zofia Chałacińska, ul. Tatrzańska, 25-564 Kielce;
34. Opiekun dzienny Beata Wróblewska, ul. Jeleniowska, 25-564 Kielce;

35. Opiekun dzienny Ewelina Lechowicz, Oś. Na Stoku, 25-437 Kielce;
36. Opiekun dzienny Wiesława Niedziela, Kielce;
37. Opiekun dzienny Edyta Kozieł, ul. Brzozowa, 25-219 Kielce.

W modułach 1, 2 oraz 4 przewidziano wsparcie dla dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki⁸.

WNIOSKI

⁸ <https://www.gov.pl/web/rodzina>

W województwie świętokrzyskim w 2017 r. liczba dzieci do lat 3 wynosiła 31892. **Po przeanalizowaniu sytuacji dotyczącej opieki nad dzieckiem do lat 3 w województwie świętokrzyskim w sposób jednoznaczny należy stwierdzić, że region świętokrzyski pod tym względem ma najbardziej niekorzystną sytuację w kraju.** W 2017 r. w województwie świętokrzyskim było najmniej placówek tego typu, bo tylko 52, co stanowi zaledwie 1,67% instytucji zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 w Polsce. Nadmienić należy, że wśród 14 powiatów województwa świętokrzyskiego w dwóch z nich nie było żadnej placówki zajmującej się opieką nad dzieckiem do lat 3. Powiatami tymi były: powiat kazimierski i powiat włoszczowski. W 9 powiatach znajdujących się na obszarze województwa świętokrzyskiego liczba placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 nie przekraczała 6 placówek. Jedynie w mieście Kielce liczba tego typu placówek przekroczyła 10 (na terenie miasta Kielce funkcjonowało 18 placówek tego typu).

W województwie świętokrzyskim było najmniej w kraju miejsc w placówkach zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3. Ich liczba wynosiła 1891, co stanowiło tylko 1,78% placówek tego typu w Polsce. **Biorąc pod uwagę liczbę dzieci objętych opieką żłobkową w 2017 r., województwo świętokrzyskie również pod tym względem plasuje się na ostatnim miejscu w kraju.** W regionie świętokrzyskim opieką żłobkową objętych było tylko 1 849 dzieci, co stanowi zaledwie 1,86% wszystkich dzieci objętych opieką żłobkową w kraju. Powiatem, w którym zanotowano największy odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, było miasto Kielce, gdzie 17,1% dzieci do lat 3 było objętych opisywanym rodzajem opieki. Wśród powiatów gdzie funkcjonowały placówki opieki nad dzieckiem do lat 3, najniższym odsetkiem dzieci przebywających w tego typu instytucjach charakteryzował się powiat jędrzejowski, tj. 1,2%. Zaznaczyć należy, że miasto Kielce było jedynym powiatem, gdzie odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach był wyższy niż 10%.

Analizując wartości wskaźnika dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 000 dzieci w wieku do lat 3 dla roku 2017, widoczne jest, że świętokrzyskie osiągając wartość wskaźnika 58,0 plasuje się na drugiej od końca lokacie w kraju, nieznacznie wyprzedzając jedynie województwo warmińsko-mazurskie (56,8). Województwo świętokrzyskie znajduje się w grupie województw o najtrudniejszej sytuacji demograficznej w kraju, związanej z ubytkiem ludności, jak i procesami starzenia się społeczeństwa (od roku 2007 do 2017 liczba ludności regionu zmniejszyła się o 27818 osób i wyniosła 1 247 732 osób). Należy zaznaczyć, że dotychczas żaden rocznik naukowy ani badawczy nie zrobił prognozy demograficznej w podziale na gminy.

Jednym ze sposobów na odwrócenie niekorzystnych zjawisk demograficznych jest zwiększenie liczby placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem do lat 3 w regionie oraz zwiększenie miejsc w już istniejących. W związku z powyższym proponuje się objąć wsparciem funkcjonujące oraz tworzone nowe miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 na obszarze całego województwa świętokrzyskiego. Przy czym w pierwszej kolejności wsparciem powinny zostać objęte powiaty, na obszarze których nie funkcjonują placówki zajmujące się opieką nad dziećmi do lat 3. Następnie wsparcie powinno być kierowane do powiatów, gdzie odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach nie przekracza 5% oraz w dalszej kolejności do powiatów gdzie procent dzieci objętych opieką w żłobkach jest wyższy.

Tabela 14. Zmiana ilości placówek na dzień 31.12.2017r. i 01.12.2018r.

Łączna ilość placówek				
Lp.	Powiat	31.12.2017r.	01.12.2018r.	Zmiana
1	Powiat m. Kielce	17	21	+4
2	Powiatkielecki	8	9	+1
3	Powiatskarżyski	6	8	+2
4	Powiatkonecki	4	3	-1
5	Powiatstarachowicki	4	8	+4
6	Powiatstaszowski	3	5	+2
7	Powiatostrowiecki	2	2	b/z
8	Powiatbuski	2	2	b/z
9	Powiatjędrzejowski	2	2	b/z
10	Powiatandomierski	2	2	b/z
11	Powiatopatowski	1	2	+1
12	Powiatpińczowski	1	-	-1
13	Powiatkazimierski	-	1	+1
14	Powiatwłoszczowski	-	1	+1
Razem placówek		52	65	+13

Zestawiając dane z GUS (BDL) dotyczące ilości placówek w województwie świętokrzyskim na ostatni dzień 2017 roku oraz dane z portalu emp@tia na dzień 01.12.2018r. zauważyć należy, że w skali 11 miesięcy stan ilości placówek wzrósł o 13. Duży wzrost (aż o 4 placówki) zauważyć można w mieście Kielce oraz powiecie starachowickim. Po dwie placówki przybyło w powiecie skarżyskim i staszowskim. Bez zmian pozostała sytuacja w 4 powiatach: ostrowieckim, buskim, jędrzejowskim i sandomierskim. Po jednej placówce zamknięto w powiecie koneckim i pińczowskim.

Analizując dane zamieszczone na portalu emp@tia, wynika że jedynym powiatem, w którym na dzień 01.12.2018 r. nie ma placówki oferującej opiekę dzieciom do lat 3 jest powiat pińczowski, jednakże z informacji pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Pińczów wynika, że w Pińczowie przy ulicy Armii Krajowej 9 funkcjonuje oddział żłobkowy przy Przedszkolu nr 2.

BIBLIOGRAFIA

1. *Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.*
2. *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa partnerstwa*, maj 2014.
3. *Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020*, Kielce 2013.
4. *Ustawa z dnia 4 lutego 2011 o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2011 Nr 45 poz.235).*
5. <https://empatia.mpips.gov.pl>
6. <https://www.gov.pl/web/rodzina/maluch-2019>